

بررسی تاثیر آوای قرآن کریم بر پاسخ‌های فیزیولوژیک نوزادان نارس بستری در بخش مراقبت‌های ویژه

مریم کشاورز^{۱*} (M.Sc)، نرگس اسکندری^۱ (M.Sc)، فرشته جهدی^۱ (M.Sc)، حسن عشایری^۲ (M.D)، فاطمه حسینی^۳ (M.Sc)، مجید کلانی^۴ (M.D)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، دانشکده پرستاری مامایی

۲ - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، دانشکده توان‌بخشی، گروه مغز و اعصاب

۳ - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی، گروه آمار

۴ - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، دانشکده پزشکی، بخش کودکان

چکیده

سابقه و هدف: با وجود پیش‌رفت‌های چشم‌گیر در پزشکی و افزایش میزان بقا در نوزادان نارس، این نوزادان همچنان از رشد غیر طبیعی و نقایص عصبی رنج می‌برند. بر اساس نظریات موجود، مراقبت‌های حمایتی بر رشد و تکامل و عمل‌کرد عصبی-رفتاری نوزادان نارس موثر بوده و به‌وسیله انواع خاصی از تحریکات فراهم می‌گردد. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی تاثیر آوای قرآن کریم بر پاسخ‌های فیزیولوژیک نوزادان نارس طراحی گردید.

مواد و روش‌ها: در این کار آزمائی بالینی که در مرداد و شهریور سال ۱۳۸۸ و به صورت دو سوکور انجام گرفت، تعداد ۱۲۰ نوزاد نارس بستری در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان شهید اکبرآبادی تهران، که شرایط شرکت در مطالعه را داشتند، به روش تخصیص تصادفی در یکی از دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفته و از نظر ۳ متغیر تعداد ضربان قلب، تعداد تنفس و اشباع اکسیژن شریانی بررسی شدند. آوای قرآن کریم شامل آیات ۲۳-۷ سوره یوسف با صدای استاد شحات محمد انور بود که با بلندی صدای ۶۰-۵۰ دسی‌بل، در شیفت کاری صبح و به مدت ۲۰ دقیقه با استفاده از گوشی برای نوزادان گروه مداخله، پخش گردید. پاسخ‌های فیزیولوژیک نوزادان در دو گروه از ۱۰ دقیقه قبل از شروع مداخله تا ۱۰ دقیقه بعد از اتمام مداخله، به‌طور مداوم توسط مونیتور کنترل گردید و از مقادیر ثبت شده در دقایق بلافاصله قبل از مداخله و ۱۰، ۲۰، ۳۰ دقیقه بعد از شروع مداخله، جهت مقایسه استفاده شد.

یافته‌ها: در گروه آوای قرآن کریم در پایان مداخله، میانگین تعداد تنفس و تعداد ضربان قلب کاهش معنی‌دار و درصد اشباع اکسیژن شریانی افزایش معنی‌داری نسبت به سطح پایه داشت و این تغییرات حتی تا ۱۰ دقیقه پس از اتمام مداخله نیز ادامه داشت ($P < 0.001$). در مقایسه میانگین اختلاف ۳ متغیر نام‌برده در پایان مداخله و تا ۱۰ دقیقه پس از اتمام مداخله، بین دو گروه، تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($P < 0.001$).

نتیجه‌گیری: از آن‌جا که آوای قرآن کریم بر افزایش درصد اشباع اکسیژن و کاهش تعداد تنفس و ضربان قلب در نوزادان نارس، تاثیر معنی‌دار و پایدار داشته است، می‌توان از این آوای عرفانی، به‌عنوان یک مراقبت حمایتی، در جهت کمک به بهبود وضعیت فیزیولوژیک نوزادان نارس، استفاده نمود.

واژه‌های کلیدی: آوای قرآن کریم، نوزادان نارس، پاسخ‌های فیزیولوژیک، آوا درمانی، بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان

مقدمه

اگر چه مراقبت‌های پیش‌رفته پزشکی برای بقاء نوزادان نارس حیاتی است، لیکن مراقبت‌های حمایتی بر عمل‌کرد و ساختار مغز موثر بوده و تکامل عصبی، با کمک انواع خاصی

از تحریکات حسی فراهم می‌گردد [۱]. در مقابل، فقدان تحریکات مناسب بر عمل‌کرد فیزیولوژیک و تکامل عصبی-رفتاری نوزاد نارس تاثیر منفی داشته، خطر آسیب جسمی، عقب افتادگی ذهنی و تکامل غیر طبیعی را افزایش می‌دهد